

Kiadóhivatal:
Kaposvárott, zárda-utca. Ide érkezendők az előfizetési pénzek, hirdetések és nyilatkozatok.

Megjelenik minden pénteken.

Előfizetési díj:
Egész évre 6 frt — kr.
Fél évre 3 frt — kr.
Negyed évre 1 frt 50 kr.

Egyes számok 10 krért
Hagelman Károly
könyvkereskedésben és a kiadóhivatalban kaphatók.

NÉP JOG

POLITIKAI, KÖZGAZDASÁGI ÉS TÁRSADALMI HETILAP.

Szerkesztőség:
Kaposvárott, zárda-utca. Ide küldendő a lap szellemi részét illető minden közlemény.

Megjelenik minden pénteken.

Előfizetési díj:
Egész évre 6 frt — kr.
Fél évre 3 frt — kr.
Negyed évre 1 frt 50 kr.

Egyes számok 10 krért
Hagelman Károly
könyvkereskedésben és a kiadóhivatalban kaphatók.

A restructio még nem reactio.

Régi törvényhozásunk (pedig átlag soha se volt fanatikus, se zsarnokias, még csak vaskalapos se) igen bölcsen megtartotta azon okos axiomát, hogy „festina lente“ „lassan siess!“ Szabadelvű is volt, Árpád óta mindenha (kivéve tán a Dózsakori visszalépést, mit persze maga a Dózsa kor kihágása okozott.)

Haladott is, mennyire török, tatár, labancz miatt lehetett.

De nem rohant, — lépést tartott. Tekintettel volt népünk véralkatára, műveltségi fokára, helyi s faji sajátosságaira, főképpen pedig arra: hogy az államalkotó magyarfajé maradjon e vérszerzete föld, magyaré maradjon Magyarország!..

Ebből kifolyólag, és annyi germanizáló beolvasztási kísérlet, sőt pressiók ellenében bölcs szükségesség volt hát az ósiség, a hitbizomány, a negyed telkek el nem darabolhatása sat.

Mégis utóbb megengedte a jobbágyok szabad költözést, megválthatást, hivatalképességét, sőt az idegenek betelepülését is. Tisztelte a női, özvegyi jogokat, árvák védelmét. Mégutóbb átvette az ujkor kereskedelmi, csőd és vexli törvényeit sat.

Ekkert megtartá a bölcs középutat, a természetes lassu fejlődést. Csak 1848-ban ugrott egyszerre nagyot.

De ezt az akkori európai liberalis korszellem hullámverése, belülről pedig faji, nemzeti és kasztrendi sokféleségünk (polyglotásunk) okozták, sőt ezélyessen követelve parancsolták.

Igaz, hogy humánus és lovagias nemességünk nem akadékoskodott, — de nollens volens is rohannunk kellett az árral 1848-ban.

És mégse döntöttük le ezer éves alkotmányunk alapfalait akkor. Csak annyit bontottunk le, mennyit hely, idő s körülmények kívántak.

Most azonban mikor se kül, se bel pressio nincs, most szétszedjük a kipróbált alkotmány sarkköveit is: csupán mert „igy mod érn“, így kívánja az erópai niveau, a dualismus és még valami! (Kormányunk örökös pénztelensége, s a pénzemberek, kik ezt adják.)

Igen: felkapaszkodunk a nyugoti civilizatiófféle (nem mindenben nekünk való) niveaura, s elszalajtjuk lábunk alul az ósiföldet, sőt az ósi erényeket is. Föld nélkül pedig nincs szabadság s elfogy [az erkölcs! —

Erkölc nélkül „Roma ledül s rabigába görnyed.“

Föld nélkül nics hazafiság. Az újföldesurak inkább kozmopóiták, mint [sem patrióták.

A szabadelvűség egy internationalis fa, mely mindenütt tenyész, ha itt lenyestetik (a helyi szükség szerint korlátoztatik) kihajt Grönlandban is.

De teremt e Isten több magyart, ha mi itt elfogyánk?!

Horvát Boldizsár feljajdul hogy a magyar társadalom s utána a törv. hozás is, szerinte többé nem elég szabadelvű? sőt már retrograd?

Pedig csak kezd k'onservatív lenni, némely elhevenyészett, tulhajtott dolgokban.

És ez így van jól!

Mert ez nem reactio, hanem csak restructio.

Nem visszahanyatlás, csak korszerű megszorítás.

Megszorítása az elhevenyészett törvényeknek, mikre a törvényhozásnak időnként joga van.

Mert a társadalom óhajai is ilyek!

S mert a társadalomért van a törvény, nem megfordítva.

Az 1848-ki törvényhozás, magasztos illetségi móróban, tán kül- és bel (phisikai és morális) pressiók folytán is, de mindenesetre a magyar vér humanisztikus loyaltásából, jogegyenlőséget adott nyelv- vallás és kaszt különbség nélkül. Magyaros optimizmusában azt hitte (és méltán hihette is) hogy midőn e Haza, minden fiait egyformán édes gyermekeivé fogadta: ezek is egyformán édes anyuknak vallják őtet.

Itt-ott csalódott!

És sok, akkor korszerű törvényt kimondott, elvben, általánosságban.

A részletezésre nem ért reá. Ha akkor rá ért volna: sokat máskint részletezett volna, mint mi azóta.

Kossuth írja egyik utóbbi levelében, hogy az 1848 ki törv. hozás, persze rögtön elfogadta a parlamentár is rendszert, mely ledönté az ósi alkotmány 52 megyei őrszem várát; de ha több ideje lett volna: egész valószínűleg megtalálta volna a megyei rendszernek a képviselivel összeegyeztetését! stb.

„Ezen most már csak a főrendiház újjászervezésekor és úgy lehetne segíteni — írja ő — hogy a megyénk is küldjenek oda követeket utasítással.“

A veterán nagyhazafi írja ezt most — s hogy örökre fájlalja az akkori rá nem érest!

Más fontos ügyekben is határozott a 48-iki Diéta — elvben;

Az 1857. ótai aera lett hivatta eze ket részletezni, p. u.

Kimondá Erdély unióját, — s maig is osztrák törvény uralgott!

Kimondá Fiume visszacsatolását, s maig is lógg az?

Kimondá az önálló bankot, vámot, pénzügyet, véderőt, s ezek sincsenek tisztára végrehajtvá.

Kimondá a sajtó szabadságot. Ez még oly betűszerint vétetett: hogy már gondolkoznak megszorításán.

Kimondá az egyéni szabadságot, — pedig ez mereven véve ellenkezik a szabadelvűséggel, vagyis a teljes szabadelvűség ellenkezik az egyéni szabadsággal, — mert teljesen egyenlő egyénekből álló társadalom absurdum. (A cseléd az ő urával, — inas az ő gazdájával, a tudós a tudatlannal, a gazdag a szegénnyel sat) sohase lehet egyformán jogosult, egyformán szabad. Ennek nuanszait kimérni és megszorítani is az utókor van hivatva. Teszi is lám, hogy egyebet ne emlitsék: a nemesség és ordo rendek osztogatásánál, némely állásokhoz a lovagi, grófi, kamarási czimek kívántatosságainál stb. Vagy legujabbban a felsőházi reformjavaslatnál: hol a ki szintoly grófnak, bárónak született — ha kissébb birtoka van — kizáratik: ósi joga megszorítatik, elvétetik.

Kimondá a föld szabadságát. S ennek folytán az utókor elannyira dara-

bolt, hogy gondolkozni kell a „minimum“ szükségességén, megszorításán.

Kimondá a vagyon szabadságát: s az utókor (a pénzt is közönséges vagyonnak tekintette, holott nem az) szabadra ereszté a pénzkamatlábat, egyszerre, mielőtt a pénzvizonyok, bankok, hitelintézetek által rendezve lettek volna, de lám 7 év mulva, szegényszemre belátá ez álliberalismus veszélyét, vissza állitá, részben legalább az uzsora törvényt, vagyis megszoritá a korlátlan szabad pénzmanipulációt. Mert e 7 év már megölte a nemzet zömét: a közép és alsó osztályt, s részben a felsőt is! S mert belátá hogy a pénz nem oly tárgy, mint a bor, buza, vagy szarvasmarha, hogy nem res, csak nervus rerum: megszoritá ezt.

Kimondá a iparszabadságot, s az utókor eltörle a solid czéheket egyszerre, mielőtt iparunk megizmosodott volna, s most 14. év mulva szinte bűnbánólag (de helyessen) visszaállitja a csehrendszert, a megszoritást. Kimondá 48. a zsidó emancipációt is elvben! S az ujjabb aera — ámbár látja itt is e rohamos szabadelvűség hátrányait: még se meri időhez és feltételekhez szabni ezt, mint a kis Románia! Látja bár hogy zsidaink nagyobb része nem teljesíti a remélt beolvadást sat: még se meri a feltétlen epanczipációt megszoziítani.

Pedig a restructio — nem ractio (Ha a többiben nem — itt se.

Pedig ezeréves jogéletünkben elég praecedens van ily megszorításokra, hol megszorítottak ezeknek egyéni s polgári jogai is, a kor igényei s állami életünk phazisai szerint helyessen.

Mert hát „salus reipublicae suprema lex esto!“

Pedig tagadhatatlan, hogy a zsidó zárkozottság: status in statu — tehát az állami és ösztársadalmi életünk harmoniájának negatiója!

Tagadhatatlan, hogy e faj nem tudja vagy nem akarja elhagyni a bár százados nyomatusuk által is fokozott felémésztő viselkedését, a már kinyitott egyenlőség kapuján belül sem! Nem tudnak, vagy nem akarnak testtel, lélekkel magyarrá lenni, — de tul önös rafinirt eljárásukkal elnyomják a puhább, hiszékenyebb, de loyálisabb s morálisabb államalkotó fajt!

Mégse meri törv. hozásunk őket megszorítani, sok más okból, s azért sem: nehogy ez reactionnak mondassék (tehát álszeméremből).

Pedig csak restructio — csak önvédelem lenne!

Ez pedig 1-ső joga és 1-ső kötelme ugy az egyesnek, mint az államnak.

Minden magyar érzi az önvédelem szorgos szükségét, de sokan ál szeméremből, álliberalismusból, sokan önérdékből, mások más okokból nem merik kimondani, mégkevésbé megtenni, törvénybe iktatni.

Ne adja Isten, hogy késő legyen: mikorra majd merik.

Bizony-bizony! a társadalom kívánta restructio, nem reactio itt te, mint jogéletünk több részleteiben sem.

Mert ismétlem, a társadalomért van a törvény és szabadelvűség. Ezek csak eszközök, amaz a cél!

E jogi megszorításokból hiába igyekszik kitérni törvényhozásunk! Bele nyulnia kell mielőbb: annál jobb, an-

nál könnyebb lesz és üdvösebb, ugy a közre, mint magukra az illetőkre is!

A tények logikája követeli, — s ez nagyhatalmasság!

Badacsonyi.

Hogy áll a világ?

Itthon. A delegatiók dolgoznak szokott módon megszavazva mindent, mint kívának tölők. A hadügyi albizottságban felmerült az aggodalom, hogy az alkotmányos aera alatt a hadügyi budget 27 millióval emelkedett; de azért az idei előirányzat is meg lesz szavazva.

Br. Sennyey Pálnak Tisza Kálmán-nali egysége mindenféle combinációkra nyujt alkalmas, vannak a kik tudni akarják, hogy a nemes bárónak országbíró s a főrendiház elnökévé való kinevezetése csak első lépés a minisiterelnökségre, mely esetben Tisza Kálmán, gr. Andrassy utján haladva, közös külügyminisiter lenne; már Sennyey programját is vélik ismerni; és pedig 1-ször a közigazgatás központositása. 2-szor. Oly törvények hozatala melyek a tőke jogosítlan uralmát korlátlan uralmát korlátozzák. 3-szer. A kis s középirtokosság erősítése. Csakhogy az ábrándos tervcsinálók nem veszik észre, hogy mig az 1-ső pont mindent leront, addig a 2-ik és 3-ik pont Br. Sennyey — Tisza utján nem valószítható. De ez csak kezdete a combinatióknak, más versio szerint Szilágyi Dezső volna közel vágyai netovábbjához az igazságügyminisiteri tárczához, ez lenne az ár, a miért Szilágyi ur kihabarekosodna, hogy behabarekoskodjék teljesen a kormánypartha vagy is a kormányba; ott se teend több kárt mint most! haszna azonban lesz anyai, hogy tisztul helyzet, s a meggyőződés nyomatékony, miként oly tiszteletré méltó egyének, mint Pauler Tivadar, nem férnek el a Tisza kormány keretében, vagy igen nehezen.

Rebesgetik azt is, hogy a kormánypártnak mintegy 40 tagja „Hungaria“ elnevezés alatt új pártot alakít, s ellenzéket fog képezni. Egy cseppet sem csodálkozunk, ha a hir valósulna, lehetetlen hogy a kormánypárt meg nem romlott elemei nyugodtan nézhették, sőt támogassák Tisza országrontó politikáját; de azért nagyon kétséges, hogy az ut, melyet követni akartak vezet e valamire; Szakitanikell teljesen a Tisza aerával ez a nagy mentésmásképp ismét ott leszünk, hogy csak a nyakravaló változik, semmi más.

Külföldön Németországban a social demokracia terjedését tanusítják a berlini választások, mig 1867 ben csak 62 e párti szavazat adatott le: 1871-ben már 2058. 1874. 11,279; 1877-beu 31,522; 1881-ben 30,871, 1884-ben pedig 68,582, ha e párt alkatelemeit vesszük, ugy találjuk, miként annak zömét kishivatalnokok, tanitók, ipa; rosok képezik, s ezek mind távol állanak a dinamitosok s komunardoktól; ezért a német socialis párt teljesen elüt a más ország socialis pártoktól; s jelszavuk nem más mint „Jog a munkához.“ Természetes, hogy e párt nagy többsége antisemita is, mert ily a socialismus antisemitismus nélkül alig képzelhető.

Anglia. A sudáni kérdés ismét lényegesebb megbeszélés tárgya lett, mennyiben az egyptomi alkirály ismételt sürgönye szerint a Mahdi Gordon tábornokot elfogta, Chartumot bevette. E hirt magán tudósítások is megerősítik, de mivel már nem új az ilyen hírek, még bővebb megerősítést is vár. A dongolai angol consul dementalja azt, de ugy mondják csak azért, hogy Gladstone gyáva és halgató politikája miatt felzúdult közvéleményt megnyugtassa.

Néhány szó az új kataszterről.*

Már 2 évvel e előtt beláttam, és a cat. bizottsági ülésben kifejezést is adtam azon aggodalmannak, hogy az új kataszter sokkal rosszabb és igazságtalanabb lesz, mint az előbbi mert mikor ez készült, nem voltak se politikai pártok, se hatalmasok, egyenlők voltunk valamennyien, és ez aggodalmam a legnagyobb mértékben beteljesült.

Az új kataszter, mint értesülve vagyok, eddig már 22 milliójába került az államnak, de még 3 milliójába bele fog kerülni bizonyosan. És e rengeteg pénz ily koldus országban, ugy látszik, azért lett csak, és lesz kidobva, hogy

*) Kiváló kézből vettük e cikket, figyelmeztetjük rá t. olvasóinkat.

azoknak, kik a hatalom körén betűl állnak; mód és alkalom nyújtassék a kösterhek egy részét lezárni birtokaikról, és másokra áthárítani.

Sok száz milliójába kerültek az államnak és így nekünk is, azok a vasutak, melyek most Erdélyt és a Tisza vidékét behálózzák. Ezen vasutak a mily mértékben emelik az állatok behálózott vidékek jólétét, és föld becslését azon mértékben csökkentik Erdélynek és az Alföldnek roppant mennyiségű nyers termékeit, de még a vám nélkül behozható oláh országait is, és itt olcsóságot csinálnak, és pedig annyival is inkább, mert gabonánk Angol és Franciaországból az amerikai gabona által kiszorítva, Németországba való kivitelnek pedig a gabona- és lisztvám által megnehezítve lévén, minden exportunk Austria hegyes vidékeire és Svájcra szorítkozik, ezeket pedig mi Duna vidékiek, az alföldi és oláh gabona nélkül is bőségesen elláthatnánk.

Ez az olcsóság, jelenleg pedig oly olcsóság állott be, mely mellett sem a birtokos, sem a haszonbéli magát fenntartani nem képes. Es ez olcsóság, vigyáznunk csak rá, permanens fogmaradni, mert most már nemcsak nálunk, de az alföldön is előrehaladottabb az intenzív gazdálkodás, a szántóföldek jobban és jobb eszközökkel munkáltatnak, a jól munkált szántóföld pedig dacol az időjárás mostoha-ságával.

Méltán várhattuk tehát, hogy terhes adóink nevezetesen fognak könnyebbülni. s ezeknek egy részét a most már vasutakkal ellátott alföld és Erdély viselendik, mert a kolozsvári nagy-váradi, aradi piacokon az a gabonáért jegyeztek jefenleg, a mi jegyeztek Pápán, Veszprémben avagy Kaposváron. Legfőlebb krajszárókban van a különbség.

Es ime mit tapasztaltunk? Erdélyben és Tisza vidékének földadójá, nevezetesen leszállítva lett, a mi földadónk pedig némely vidékeken megkétszerezett. sőt megháromszoroztatott, így az én földadóm is az új kataszter szerint 24 frrtal több, mint a tavaliak kétszerese, pedig a tavali is igen súlyos volt a közszéllő Vathi, békási, hógyszói vagy genesi határok adójához képest.

Erdélyről positive tudom, hogy jövedelmi fő átlaga, mely az előbbi kataszterben 1 frrt 20 árak voltak felvéve, az újban 87 krra lett leszállítva. s így egy holdnak adója átlag 22 krr. A Tisza vidékéről csak szóbeszéd után vagyok értesülve.

De nem csak Erdélybe és a Tisza vidékén tapasztaltunk ily keblélizott igazságtalan kedvezések, de tapasztaltunk ilyenek a mi vidékünkön is, és pedig a természetű leginkább megáldott határokon. Így például a termékeny Rábaköznek legtermékenyebb határa Mihályi, s noha most már a Győr-csornai vasút átszeli Rába közt, még is a nevezett község adója 800 frrtal lett leszállítva. — Veszprém megyének legtermékenyebb része a Mezőföld,

melyet jól ismerünk, van neki vasutja is, és adója nevezetesen kevesebb, mint volt, ezt legalább Lepsényről, Mező Sz. Győrgyéről, és Dégéről bizonyosan tudom. Ez utóbbi községnek, s kivált a hozzá tartozó Fekete és Ecsi pusztáknak oly termékeny talaja van, mely az Alföld legjobb talaja földjével a versenyt kiállhatja, és még is a szántóföldeknek se első, se második osztálya nincs betöltve, a 3-dik osztálynál kezdődik az osztályozás, és a 7-dik és 8-dik osztályba is 3 frrt 50 kr. és 1 frrt 60 kr. jövedelme mintegy 2000 cat. hold van bejegyezve. Így aztán nem lehet csodálni, hogy gróf Festetics Andornak, kinek a Déghez tartozó bogárdi pusztá jutott, mintegy 3000 frrtal kevesbedett adója. — Szombathely gyűl-pontja a nyugati vasutaknak, és még is tőle negyed órányira felvő Herény községnek egyik alig 602 cat holdas birtokosa dicsekedett előttem, hogy az ő föld adója 400 frrtal kevesbedett. Szóval a hol egy hatalmas ember keze nyult a földek becsülésébe, ott a legrészre hajlabb eljárás követetett.

Es a o hajón felszólalási uton nem is lehet segíteni, még is ez évre azok megfoghatlan bősége szerint csak 37 millió lett kivetve, itt hát fenn van még 3 millió jövő évi kivetésre, ehhez járul a reklamációk folytán felmerülő hiány, mit 5-6 millióra lehet számítani, össze sen tehát mintegy 8-9 milliónyi hiány fog mutatkozni. Mit fog ekkor tenni a pénzügy miniszter? egyebet nem tehet, mint hogy a kivetés kulcsát, mely most a jövedelem 25 százalékat teszi, jóval fölébb talán 35 százalékra emelendi. Mj tehát, kik az igazságtalan tul-termeltetés ellen felszólalási uton keresünk orvoslást, mit a révén megnyerünk, a vámom elvesztjük, sőt a kin a reklamáció osak keveset segítettek, annak adója még növekedni fog, ellenben azok, kiknek adója ezekkel lett leszállítva, — így például Esztergom megye melynek adója hirtelen felére, és Kis Kún Halas város, melynek adója egy Pápára érkezt levél szerint 42 ezer frrtal többbe szál-lítatott, a 35 százalék kulcsot is könnyen kibírják, még akkor is marad nevezetes bónumok.

Gyökeres orvoslás az lenne, ha az új kataszter megsemmisítetnél s a munkálatok újból vétetnének fel, nem a járásban lakó, hanem távoli vidékekről be hozott értelmes becslé-biztosok által, de ez finansziális szempontból is nagy ellenzésre találma. Oda kellene tehát leg-alább törekedni, hogy mindazon vidékeknek, melyek az előbbi kataszter élethe lépte óta vasutak kaptak, és adójuk még is leszállítva lett, kataszteri munkálataik távol vidéki értelmes és részrehajlatlan becsülők által revisio alá vé-tessenek.

Ha e részben sem sikerül célt érni, akkor elvagyunk határozva többen egyenesen a királyi Felség elé egy alázatos folyamodással járulni, melyben név szerint felsoroljuk azokat, kik állásukat arra használták fel, hogy birtokaikon fekvő terhek egy részét mások vállaira át rakhassák.

Somssich Pál arcképének leleplezése

A vármegyeház terme e hó 3-ikán kegyeletes ünnepély színhelye volt; Somssich Pál

arcképét leplezték le ott, s adták át megör-zés végett a gymnásium tanári karának.

Somssich Pál érdemeinek e helyen való elő-sorolása fölösleges volna, élete sokkal ismer-tebb, működése sokkal tágabb körű, hogy sem arról bárkit, kiváloképpen magyar embert fel-világosítani kellene; Somssich Pál, mint a közélet embere oly nagy, hogy valóságos szátkkelbült provincializmus őt, mint kizárólag megyei nagyságot dicsérgetni, mert ő országos nagyság, kit az egész mivolt világ ismer és méltányol.

A 3-iki ünnepély Somssich Pál hazafias ér-demekben gazdag élete egy epizódjának apo-theosisa volt, midőn hálás szülő megyéje fejete ki kegyeletes köszönetét azon férfiu iránt, ki a megye közoktatási ügyét, meleg pártfogásába vevén, hatalmas befolyása és tevékenységével egy naponként erősödő közép-tanoda alapjait vetette meg s megszerezte neki azon eszkö-zöket, melyek annak felvirágzását lehetővé tették.

A megye lefestette Vastag György hírneves művészrel a halhatatlan protektor arcképét a gymnásium diszterme számára s ezen arckép leleplezése alkalmából kegyeletes ünne-pélyt tartott.

Az ünnepély számos meghívottak jelenlété-ben a megyeház nagy termében folyt le; a megye főispánja, mint diszelnök üdvözölvéen a megjelenteket, megnyitotta a gyűlést Azután Tallián Pál vette át a szót, s beszédében rövid képet adja Somssich Pál közérdekű mű-működésének; elősorolja mindazon tevékenysé-gét, melyet a gymnásium ügyében kifejtett. Szóll a gymnásium katolikus jellegéről s végre néhány buzdító szóval a tanuló ifjuság-hoz fordul. Kiket a nagy ünnepelt példáján való lelkesedésre buzdít. Beszédére az arckép-ről a lepel lehullott.

Majd a megye főjegyzője szóllott, szépen, lelkesen. Vázolja a gymnásium történetét, melynek minden phásisában meglátszik az ün-nepelt jótékony keze és gondos pártfogása. A képet átadja a gymnásium tanári karának. Beszél még Ujvári Ferencz esp plébános is ki beszédében hamsúlyozta, hogy a tudomány-nak a vallással karöltve kell haladnia, csak akkor lesz azon Isten áldása.

Ezután a szószerke Hock János gymnasiumi hittanár lépett, ki a közönséget alább követ-kező alkalmi órájával valóban elragadta Szava-latát megújuló tapok kísérték, melyek min-dig erősebben újultak meg, valahányszor a költemény egy-egy sora azon hálá t l a n s á -g o k r ó l szóllt melyekért az ünnepelt „ke-nyérrel dobott“ vissza a kaposvári közön-ségre.

Végül az elnököl főispán mondott rövid befejező beszédet, mire a kegyeletes ünnepély véget ért.

Ez ünnepélynek már a mult iskolai év vé-gén kelle vala megtörténie; csak hogy akkor voltak képviselőválasztások, midőn a kaposvári előkelőségek kissé megfélekedtek Somssich Pálról s a megye és székváros halhatatlana, mindig készséges jölteveje helyet jónak látták hozzá állani az ephemera hatalom képviselő-jéhez. Persze az ily kicsiséget most már mindenki, talán még Somssich Pál igaz

tisztelői is elfelejtették; régen volt az már, azóta ráért mindenki mást gondolni.

Hock János ur kitűnő ódája így szóll:

Alkalmi költemény.

(Somssich Pál arcképének leleplezésekor.)

A szó elhangzott, a fátyol lehullt, — S előttök áll a legnagyobb alak! Igét az ajkra, szivekig hatót, Hogy téged méltán csodáltassalak. Igét az ajkra, szikrázó igét, Mint a felhőknek villám fegyvere, Hogy lángra gyujtsak minden érzeményt Tűzével, — a sziveknek mélyibe,

Mint harmatos lomb nyári reggelen, Meghajlik szívünk a gyönyör alatt, A visszafajított érzelm kitor; Mert századokat szült e pillanat. Hisz a jövendő már rég mult leszen És régen elfelejtett a jelen, Midőn nevednek fénye még ragyog, És lelkesülnek nagy emléken!

Mert nagy valál te a nagyok között, S megállít, mint a szirtek bércezfoka A tengervíz hullámok fölött, Ha rád zudult a balsors ostroma. Lángszellemem nem ismert csüggedést, S midőn bilincsek verve volt hazád, Az ősi jognak tiszta zászlaját Te voltál a ki büszkén hordozád.

Magasra törtél, mint a bércezi sas, Mert a szabadság lángja illeltet; Lelked követte égi ösztönét És mindnájunknak büszkesége lett. Neved, miként a száguldó vihar, Bejárta végig a magyar hazát, S babért kötött, mely ezüst fürteid A dicsőség fényével fonta át.

S bár volt idő, hogy kebled vérezett És fájt a seb, a melyet rajt' ütött A hálátlanság pártos fegyvere, De lelked ezen meg nem ütöközt. Mert a boszúnak silány ingere Szived mélyéig soha nem hatott, Kenyérrel dobtál vissza — s ez kötött Vérző sebedre enyhe balzsamot.

Csodás szellemed könnyű szárnyakon A hitvány földi zaj fölé emelt Azért jutalmat munkásságodért, Lelked csupán újabb munkába lett. Nagyot, felséget tenni csendesen Elégni mint a gyertya másokért; A te családod a te nemzeted, Ezért érdemled a legszebb babért.

Oh hiszem, hogy fng szülni az idő Esmékért lelkesülő századot. Midőn elveszti trónját az anyag S a szellem ujra hódoltatni fog. Es egygye olvad a mi szent, igaz, S amit szemünk e földön jót talál, Oh e magasztos kornak jönni kell, Előfutárja Somssich te valál!

E meddő tusát egzkor elföldi, A lerobbanó századok moha,

mint tanító a vadonczokat nemesítettem, ő pedig mint pap ápolta. És így közösen, egyhajó ban evezve, haladtunk a népnevelés czéjja felé.

Semmi sem tünteti fel gyarlóbb és követke-zetlenebb szinben, a pap és a tanító jellemét, mintha privat magaviselete, botránkoztatólág ellenkezik, nyilvános tanításával. Hiába tanít a pap a katedrában, a tanító az iskolában, a szer-retéről, békéttüreséről, hogy ha nem tudnak egymással elférni, és nem szűnek meg egy-másköztt egyenletlenkedők béketlenkedők lenni. Egy bölcs mondá: a példa jobban tanít, mint a világnak minden szabálya. Ennél fogva meny-nyivel üdvösebb volna, a nép előtt minden tekintetben jó példával előmenni, és itt-ott is, összevetett vállal a közjót munkálni, és a munka után várni az Isten' áldását.

Azt nem is kell mondanom, hogy minő szük-séges utasítások voltak ezek reám tapasztala-talan tanítóra nézve; de be is véstem emléke-zetembe, és nem csak bevéstem, hanem egész erőm megfeszítésével gyakoroltam is; de vet-tem is hasznát. Mert ha igaz az, hogy örül a kertész, hogy ha a beoltott csemétét fokoként növekedni, virulni látja, szinte úgy örültem én is, iskolám szelleme emelkedésén, és tanítvá-nyaim értelme fejlődésén, csak hogy fájdalom, örööm nem sokáig tartott, mert a nevelés láthatárán uralkodó zivatark idő előtt elsep-terték kilátásban helyezett szép reményeimet.

D... lelkes ur meglehetősen korbeli ember volt már, tót születés, valamelyik pánszláv vár-megyéből; de erős teste, pipacs piros arca, keresztbe néző szemei, első tekintetre heves indulatra, szeszélyre mutatnak, és elárulták azt, hogy ha rosz kedvében van, nem volna jó vele tréfálni.

Kerülte is mindenki, a ki csak szeszélyét, hóbortját ismerte. És ha hivatalos okoknál fogva nem kerülhetette, arra már, mint bizonyosra, előre számíthatott, hogy okvetlen bele fog kötni.

Tudományára nagyon sokat tartott, sőt csak-nem a neveltség hiu volt.

S a léha ne — A te em Imárba fog S bár nagy E megye, a Örökké, mi

Értesítés! kapcsolatban delet értelmé sége az, hogy tott 6 hó alati első foku ipa ezen határ jár és sajnála pig mindössze be a kaposvá uyancsak a a 39.266. teszi minden nebb (1884. é gédék munka igazolványokl végett az első senek, — enne len egy iparó hatóságánál b Minthogy a let az előfok sokkal szembe — más rész értelmében a bejelentéseke jedő pézbün vet el; kötel által felhívni sokat, hogy a ugy saját ér kezdése iránti ros határidő 21-ig megter Igen nagyo belí lajstrom teni fogja azt és az iparüg ennélfogva h tóság felelő tetés alkalm Tájékoztató

A) 1. A t egy bejelent iparos aláír 2. ha a t zött a tanv ződet azon illetve ennel eredeti van nál bemutat 3. Ha írá szóbeli meg dandók és a vén, a tanor jelenése sz Ezen Elj B) 1. A s lakönyv. A látására né

— Közbe üres a tud annyira be s magyar irod Legkedveseb és Hegel ph előszeretete csészek műv disputálhatar kat, és azok is sokszor ó tát: hogy o furdakodása hivatalos fu lentitáit le semmivetés dással azt s Beatu Qui v Habe Et see Laudu Et bil Azonban volt neki eg pomologia betett látni oltogatni. A tam tőle. De legna kertészre növények t igen szeret és ezekből produkt, kiállításra tenni. Ily f lett meg k áldástalan, közügyek nem hiány Egyzeri jára megye lehetett me

T Á R C Z A.

Egy néptanító hátra hagyott önéletraja.

IV.

Abban az időben még Magyarorszában rendezett tanító-képezdek nem léteztek, a nevelés tan a főiskolákban csak mint mellékes tantárgy dióhejban szorítva tanítottat, noha pedig Berlinben már 1848 volt E szerint a népnevelés, ott már nem új dolog. Így ki a népnevelés horderejét feltutja fogna vagy ismerni, annak felesleges volna mutogatni azt a nagy leczkét, melyet a német Schulmeisterök Sadvánál a francziáknak adtak.

Ellenben itt nálunk a tanítók még mindig a régi természetlen téren rözogtak, alkalmatlan időben mindig csak egy nótát fujtak. Pedig, ki a nevelés mezején eredményeket akar fel-mutatni, annak egy kissé meg mást is kell tudni, mint mindig csak Kunigunda és Eduardot, vagy pedig Eduárd és Kunégun dát hau-goztatni.

Nincs okom titkolni, én is csak azok közé tartoztam, kik a paedagogia széles országútján, még a napnak fényénél is botorkálva jártak. De volt nekem egy ismerősöm Sz... I... a szomszéd falusi tanító, kinek meg kell vallanom, hogy a nevelészet terén sok jót közönhettem.

Öreg ember volt már az igaz, de a nevelés-tanból oly képzettséggel bírt, oly jártosságot mutatott, hogy sok képzetlen képző tartózkodás nélkül, hozzá járhatott volna, leczkékét tanulni.

Ezt az öreg tanítót szoktam én néha néha meglátogatni.

Nagyon komoly ember volt, — majdnem hideg tartózkodó. Bizonyos szigor nézett ki arcz-vonásából; de minden viszonyok között rendszeret, és annyira igaz mondó, hogy róla is mint Epaminondásról bizon el lehetett volna mondani: ut ne joco quidem mentiretur.

Azonban minden komolysága, és szigoru ki-nésése mellett példás életénél fogva, a ki csak

ismerte jobban tisztelte s becsülte, mint azo-akat a népkegy vadászó füzteg collegákat kik csak bakafintos éleczki fitogtatása által akar-nak maguapnak érdemet, tekintélyt, vagy nép-szerüséget szerezni.

Egyszer a többek között midőn meglátogata-tam, igen jó kedvében találtam.

Elkezdetem tőle kérdézőködni, többféle neveléstani problémákról p: az önképzésről, a tanítás mikéntjéről, a fegyelemről, és a tanító papközi magatartásról

Kezdetben szótalan volt ugyan, de miután szive-lelke a neveléstani kérdésektől átmelegült, a kérdézet tárgyáról oly szakavatottan szólt, hogy diszere vált volna bármelyik képezdei katedrálának.

Midőn az önképzésről beszélt, így kezdte beszédét: Mindennek nehéz a kezdete, azért, hogy ha a tanítói pályán boldogulni akar ne felejtse ön, hogy a ki jól kezd, az már félig végez.

Es ha vetés után aratni, hintés után gyűj-tetni, oltása után gyümölcsöt akar szedni, fe-zsitse meg minden erejét és lásson az öntanu-láshoz. Mert annak, a ki mást akar tanítani, nem elég az előadandó tantárgyakat csak fel-ültesen tudni; hanem szükséges alapos ismeretekre szert tenni, különben fáradozásának nem lesz eredménye.

Sok tanító panaszkodik azért, hogy fárado-zásának nincsen vár: sikere, és az okot nem ön-magában; hanem többnyire tanítványaiaban szokta keresni. Pedig legtöbb esetben a milyen a tanító, olyan a tanítvány, mind erköltsére, mind kö-ltelessége teljesítésére nézve (Qualis rex, talis grex).

Ha a tanító vallásos, tanítványa is az lesz, ha a tanító rendszeret, értelmes, szorgalmas, tanítványa is az lesz. Így van az megfordítva is. Ataljában véve, olyan a gyermek szive, mint a puha tábla, melyre a tanító, mind az erény, mind a véték betűjét írhatja. A tanító pedig, olyan mint a tűkör, mely a környeze-tében lévő tantárgyakat, legyen az szép, vagy

rut, a legnagyobb hűséggel vissza sugá-rozza.

A tanítás mikéntjére nézve pedig azt mondá:

En a gyermekek esztét felesleges tantárgyak-kal soha sem terheltem, csak annyit tanítottam, mennyit emlékező tehetségük megbírt. Mindig szem előtt tartottam azt a mondatot: „Tantum scimus, quantum memoria teneamus“. Azért nem az a fő dolog, hogy a gyer-mek begyét minél jobban tele tömjük tudománnyal. Mert fiam igaz az, hogy a ki sokat eszik, a gyomra nem tudja az ételt mege-mésztetni, ugy a gyermek is, hogy ha erejét fellümuló sok tantárgyat tanul, nem bírja meg emlékezeté: mert végre kifárad, és mindent össze zavar. Egy szóval: a tanítónak az a fő teendője, hogy a gyermek esze minél tisztáb-ban fejlődjék, és ez többet ér a gyermeknek, mintha a világ minden tudományát bele dispu-táljuk. Mert a gyermek csak így tud öntudatra vergődni, minthogy rá ér gondolkodni, és csak így tudja megválasztani, a jót a rosztól, a hely-lyesset a helytelentől.

Az iskolai fegyelméről pedig így nyilat-kozott. Vannak olyan tanítók, kik a fegyelem tar-tásánál nagyon szigoruak, és nincsen bennök a gyermekek iránt semmi szeretet. Pedig ki is-kolájában jó fegyelmet akar tartani, a szere-tenek soha sem szabad hiányozni: Altaljában véve, mindig megrovandó az a tanító, a ki a fegyelem tartásánál, atyai szeretet helyett, bot-okra és veszszőkre fekteti a fő sulyt.

Nem mondom azt, hogy ottan nem kell használni fenytéket; de csak kivételes esetekben; mert mint Cicero mondja: a jó tanító olyan mint az ügyes orvos, a ki nem [mindig édes hanem néha keserü orvosságot is használ be-tegének.

A mi végre a tanító és lelkész közti maga-tartásait illeti, erre nézve azt mondá:

En a lelkészemmel mindig békességben vol-tam; mert ő is elismerte, hogy mind ketten napszamosai vagyunk az ur szőlőjének. En

S a léha nemzedék emléke vész. —
 — A te emléked nem veszhet soha — !
 Imákba foglalják azt egykoron
 S bár nagy fiának fog hívn hazád,
 E megye, a mely bölcsöd ringatá,
 Örökké, mindig büszke lesz rád!
 Hock János.

Tudnivalók.

Értesítés! Az ipartörvény 78. §-a és ezzel kapcsolatosan kiadott 48,329. sz. a min. rendelet értelmében minden iparosnak kötelessége az, hogy a törvény kihirdetésétől számított 6 hó alatt az alkalmazott tanoncokat az első foku iparhatóságnál bejelentse: ezen határidő f. é. nov. hó 21-ével már lejárt és sajnálattal tapasztaltam, hogy mai napig mindössze egyetlen egy tanoncz jelentetett be a kaposvári iparhatóságnál; ugyancsak az előbb említett törvény s illetve a 39,266. sz. a min. rendelet kötelességévé teszi minden iparosnak azt, hogy szinte a felebb (1884. évi november 21-én) belől a segédek munkakönyvekkel. — illetve ideiglenes igazolványokkal leendő ellátás és nyilvántartást az első foku iparhatóságnál bejelentésenek, — ennek ellenére mai napig még egyetlen egy iparos segéd sem lett az alólirt iparhatóságnál bejelentve.

Mint hogy a f. é. 48,610. sz. a min. rendelet az előfoku iparhatóságot ezen mulasztásokkal szemben a legszigoribb felőltségre vonja; — más részről pedig az ipartörvény 157. §-a értelmében az iparos, ki a fenebb említett bejelentéseket elmulasztja, 20—200 frtng terjedő pénzbüntetéssel büntetendő kihágást követ el; kötelességemnek tartom ezen értesítés által felhívni a Kaposvárott levő összes iparosokat, hogy a most említett bejelentéseket — ugy saját érdekében, mint a törvény rendelkezése iránti kötelességnél fogva a kitett záros határidőn belül, vagyis 1884. évi novem. 21-ig megtenni el ne mulasztják.

Igen nagy munkával fog járni ezen két rendbeli lajstromozás keresztülvitele; de könnyíteni fogja azt a kaposvári iparosok jó akarata és az ipartügyek iránti érdeklődése; — s épen ennél fogva hiszem és remélem, hogy sem a hatóság felelősségvonnására, sem a szigorú büntetés alkalmazására alkalom adni nem fog. Tájékoztatóul figyelembe ajánlom a következőket:

- A) 1. A tanoncok bejelentése alkalmával egy bejelentési iv töltendő ki, melyet minden iparos aláírni tartozik;
- 2. ha a tanoncz és szülei (vagy gyámja) között a tanviszonyra nézve szerződés kötöttet s ez írásba foglaltatott, ez esetben ezen szerződést azon fél (a mester vagy a tanoncz, — illetve ennek szülei, vagy gyámja) kinél az eredeti van — magával elhozni és a hatóságnál bemutatni köteles.
- 3. Ha írásbeli szerződés nincs, ez esetben a szóbeli megállapodások a hatóságnál bemondandók és a bejelentési ivbe bejegyzendők levén, a tanoncz szülei, vagy gyámjának megjelenése szinte szükséges.

Ezen Eljárással semmi költség sem jár.
 B) 1. A segédek bejelentésére illetve munkakönyv, vagy ideiglenes igazolvány nyilvántartására nézve ezek személyes megjelenése

— Közbevetőleg legyen mondva, nem is volt őrös a tudománytól. De mint töt születés annyira be szivta az idegen szellemet, hogy a magyar irodalommal igen keveset bibelődött. Legkedvesebb olvasmány tárgya Spinoza és Hegel philosophiája volt. Ezek iránt kiváló előszeretettel viseltetett. És ha a nevezett bölcsészek műveiről, vem volt alkalma valakivel disputálhatni, előkapta egyes-egyes mondatait, és azokat dicsérte. Nevezetesen: előttem is sokszor dicsérte Spinozának azt a mondatát: hogy okos embernek nincs lélekismeret furdakodása. És ugy látszik ezt a mondatot hivatalos functionál practisálta is; mert ha diligentiáit ledarálta neki adta magát az édes semmivetésnek, és ilyenkor, boldog meglepéssel azt szokta mondani.

Beatus ille homo
 Qui vivit sua domo,
 Habet bonam pacem,
 Et sedes post fornacem,
 Laudat Deum trinum
 Et bibit bonum vinum.

Azonban, hogy ha a semmivétést megunta, volt neki egy kedvenc foglalkezása is, t. i. a pomologia és a konyha kertészet. Sokszor lebetett látni, kertjében ázni, vézni, nyesegetni, oltogatni. A pomológiából én is sokat tanultam tőle.

De legnagyobb figyelmet fordított a konyha kertészetre, és a konyhakertészetnél az inda növények termesztésére: mert mint töt ember igen szerette a burgonyát, dnyét és ugorkát. És ezekből dicséretére legyen mondva, olyakat produkált, hogy oroductióit bármely gzzdasági kiállításra bizton kilehetett volna versenyre tenni.

Ily félreismerhetlen jó tulajdonai mellett meg kell vallani, nem is lett volna élete áldástalan, hogy ha az a bonam pacem, és a közügyek iránti jóakarát, részvét, lelkesedés nem hiányzott volna.

Egyszeri legatus azt mondá: Rák módjára megyen minden az életben. Itt pedig azt lehetett mondani, rák módjára mendégél min-

eltétlen kellék, mert személyes leírásuk a hatóság által felvenendő és a munkakönyvbe beírandó; —

2. igazolni kell az illetőséget és azt, hogy mily okmányok alapján nyerhet, mint segéd munkakönyvet; ennél fogva a segédek igazolványaik bemutatandók.

A munkakönyvért 23 kr. bélyeg-illeték és illetve könyvnyomtatási díjjár összesen.

A t. iparos urakat értesitem továbbá arról, hogy amennyiben ezen intézkedésekre s eljárásra nézve kételyeik volnának, naponta szivesen szolgálok felvilágosítással s eziránt bárki akadálytalanul jelentkezhet hivatalos helyiségemben; esakis arra kérem a t. iparos urakat, hogy egyéb hivatali teendőkre való tekintetből ezen jelentkezéseiket naponta délután fél kettőtől három óráig sziveskedjenek fogatatosítani.

A tanoncz-felvételek és munka-könyvek kiállítására a délután eszközölhető legelőszérűben.

Kaposvár, 1884. október hó 27-én.

Németh Ignác,
 polgárm.

H I R E K.

† Gróf Lónyay Menyhért a magyar akadémia elnöke, a Tiszavölgyi társulat tiszt. elnöke, volt magyar pénzügy és elnök miniszter, közös pénzügyminiszter, a dunáninneni ref. egyházkerület volt főgondnoka, kiváló tudós és államférfi e hó 3-án szélhűdés következtében meghalt. Gróf Lónyay Menyhért a magyar közélet egyik ismert, nagy alakja volt, kinek a közvilágnál való működése általánosan ismert. Halála alkalmából az összes lapok magasztalólag szólnak nagy tehetségéről és kiváló munkásságáról s tömérdek adatot közölnek életéből, melyről egykor a történelem fog pártatlan ítéletet mondani. Lónyay Menyhért gróf már kora ifjúságában lépett közpályára s 17 éves korában, mint jog és bölcsészettudor Bereg megye szolgálatába állott, majd a pozsonyi országgyűlésre követül küldetett. E gyors előmenetelét nemcsak előkelő születése és nagy vagyona, de korán felismert fényes tehetsége is okozták. A szabadságharc alatt a pénzügyminiszteri államtitkára lett azután menekült, s ez alatt Európát beutazva, gyarapította ismereteit különösen a financiai terén. 1881-ki országgyűlésen a Deák-párt-hoz csatlakozott s fényes beszédet tartott a bach-világ közgazdasági devastációjáról. Az 1868-iki közjogi alap és pénzügyi egység megteremtésében nagy része volt Deák Ferencz mellett. Lónyay e művét az azóta folytonos küzdelemben levő pártok számos országgyűlésen megvitatták, s azóta javulni nem tudó pénzügyi helyzet s az ország naponként rosszabbá változó ügyei azt mutatják, hogy abban ő Deák Ferenczhez nagyot, majd helyrehozhatatlant hibázott. Mint pénzügyminiszter, majd miniszterelnök szenvedélyes támadásoknak volt kitéve épen azok részéről, kik most kormányon ülnek s midőn daczára annak, hogy pártját a választásokon nagy többséggel vité keresztül, saját pártján is hidegséget tapasztalt személye iránt, a politikai pályától végleg visszavá lépett. Ezóta az általa alapított öldhitelezet, az akadémia és egyháza ügyei-

den a faluban. Mert nem volt rend felügyelet semmiben, sőt ami volt is, az is felbomlott; mert megrögzött szeszélyeivel kárhuzatos részvételenségvel mindenkit elkedvetlenített, elidegenített.

Tapasztalásból tudjuk, hogy a tanító a népnevelésnél felényi sikerrel sem tud működni, hogy ha a lelkes részéről nem nyer elegendő pártfogást, támogatást. De itt, nem hogy pártfogásról lehetett volna szó, sőt volt idő midőn hóhortjának nem találván elegendő ki-elégítést, előkapta tanítóját, és azon mint valami legkisebb pontocskán elkezdte hatalmas szava ostorát csattogtatni.

VI.
 Egyik esztendőben, nem emlékezem már melyikben, zivataros tavasz idő volt, a midőn az iskola látogatók megérkeztek.

A lelkes urnak az a szokása volt, hogy midőn rosz launája volt, akkor szokott az iskolába be belátogatni, és nagy passiója volt, a gyermekeket dressirozással — zavarba hozni. Ebben az állapotban volt akkor is, midőn az iskola-látogatók megérkeztek.

A gyermekek szive előre repedett már, hogy miként fogja a feleletekben egyik a másikat fellümulni, és miként fogja egyik a másik felett magát kitüntetni. De nekem előérzetem volt, hogy ez a nap iskolámra nézve nem fog szerencsés lenni. És ugy lett a mint megjövendöltem. Midőn az előirt tantárgyak kikérdezése következett, ugy látezott a látogatók részéről, nem az volt a főczél, hogy a felte-tett kérdések népiszkolai tanoncok eszéhez legyenek mérve, és hogy érthetően világossan legyenek feltéve, éppen nem; hanem az volt a főczél, hogy a felte-tett kérdések minél nehezebbek, elvontabbak sőt a botrányközös zavar-tak és bonyolítottak legyenek. És midőn egyik zavart kérdéssel a gyermekek eszét módszer-tanilag, az ismertől az ismeretlenre, a könyv-nyűtől a nehezre, az egyszerűről az összetetre át akartam vinni, és a gyermekekkel magok-kal kizoztatni és megfejteni — és nem engedtek egy kérdést sem tennem. (Foly. köv.)

nek szentelte munkásságát, hol kiváló erélye és ügybuzgósága, biztos vezetése nevét feledhetlenné tették. Kétségtelen, hogy Lónyay gróf a magyar közéletnek nagy alakja volt, ki eltekintve politikai működésétől, az országnak hasznos és érdemes szolgálatokat tett. Fel-említjük még, hogy a szegények iránt pártfogó és adakozó volt, jótékonyágát sokan, többek között, Tancsics Mihály az agg népies író is gyakran tapasztalta, nem különben a magyar hírlapírók egyletének segélyre szoruló tagjai is, mely egylet Lónyay grófit elnökeül tisztelte. Nagy elfoglaltsá a mellett nagy becsű irodalmi munkákat is irt a közgazdaság terén. A halál is munkásság közben lepte meg 62 éves korában, éppen akkor, midőn a dunáninneni ref. egyházmege esp. gyűlésén elnökölt. Gyász-szertartás imposáns pompával az akademia oszlopcarnokában tartatott meg, s tetemei a tuzséri családi sírboltba szállítottak. Béke és áldás poraira!

Baró Fehérváry Géza altábornagy honvéd miniszterre nevezetett ki, államtitkárul pedig Gromon Dezső, volt főispán s jelenleg országgyűlési képviselő.

Meggyűlés. E hó 3-ikán kezdődött megyegyűlés kevés bizottsági tag jelenlétében folyt le; még a választások sem nyújtottak ingert nagyobb érdeklődésre. Megválasztattak egyhangulag árvaszéki ülnökök: Somogyi Lajos, jegyzőnek: Varga Lajos. A miniszter leirata a gymnasiumi kérdésben sem csinált vitát, megnyugodtak benne, mert be kellett látni, hogy a mai megye jobb, ha szépen elhallgat, mintha ellenezkeskedik. A miniszter daczára annak, hogy multkori leiratában a megye director választási jogát elismerte, az ismeretes feltejesztésre, melyet Tallian Pál indítványozott, vissza irta, hogyha a megye ragaszkodik a jogához, akkor ő beszünteti a 8 osztályt. Megnyugodott benne a megye; de hát van-e ember, ki ebben sem érezné azon durva önkényt, mely a mai kormány eljárását jellemzi? ... Hanem azért csak legyünk mame-lukok. Bizony jobb is előre kiszimatolni a miniszter akaratát, után megelőzni ötkivánságában, legalább nem fog bennünket megalázni tudni. Szalay Károly tett még nevezetes indítványt a törvényhatóságnak a felsőházban, való képviseltetése iránt. Noha többen szóllottak ez ügyben pártolól, a főispán az indítványt — szavazás nélkül — elvetettnek mondotta ki. Egyéb kérdéseken is hasonlóan esett át a gyűlés. Ugy, hogy másnap már 10—12 ember intézte a dolgokat a megye teremben, a többi oda se nézett. Minek is? ...

Halottak napja az idén két ünnep után eszén, nem a szokott napon, hanem egy nappal később tartatott meg. A sirok kivilágításának és kórmenetnek kedvezett a jó idő, miért a temető e délután és este igen látogatott volt. A közös hadserg tisztjei szépen kivilágították a gymnasium előtt álló emléket is a catarói hadjárásban elesett bajtársai tiszteletére. Ugyancsak a honvédtisztikar is kegyeletesen emlékeztet meg a köztemetőben fekvő két honvédtisztról, kiknek sírjait díszesen kivilágította. Muraközy sírja különösen szép volt, lampionokkal és koszorúkkal díszítve, mely sírt a civzil közönségből is sokan látogatták.

Táncszestély a Koronában. A kaposvári fiatal-ság 4-ikén este csinos táncvizalmat rendezett a Koronában a kath. templom javára. Kár volt e kiváló czelt így kisebb mulatság czéguél felhasználni, miután e bála kevés előkészület történt s így impozansabb eredmény nem volt várható. Egyébként jól mulattak, 25—30 pár járta a negyesekeket. A hölgyek körül ott voltak: Psick Lajosné, Dr. Szigethy Jánosné, Lexa Zenóné (Tamási), Dr. Kriszianah Józsefné, Németh Istvánné (Legyenőtői), Trombitás Mihályné, Martynné (Babod), Liebenvein Hittaller Nina, Egerszegi Kálmánné, Dr. Rimanoczy Ferenczné, Scholz Erikné, Trombitás Jánosné, Zdrávrné (nyires), Kiss Ödönné (szakácsi), Szalay Károlyné, Mészöly Lajosné, Sárközy Miklósné, Farkas Károlyné, Gosztonyi Lajosné, Ladányi Györgyné, Kacskovics Boldizsárné, ifj. Csorba Edéné, Körmendy Ferenczné, Özv. Simli Sándorné. Zdravy Irma, Rimanoczy Josefina, Farkas Erzsike, Labek Mariska, Mészöly Ottilia, Ladányi nővérek, Kacskovics Ilonka, Gosztonyi Beatrix, Martyn Erzsike, Körmendy Vilma (Kéthely), Szalay nővérek, Bogay Margit, Sárközy nővérek. Felülfizettek: Jankovics László 4 frt, Fekete Imre 1 frt, Löw Mór és testvére czég 2 frt, Németh István 1 frt, ifju Csorba Ede 2 frt, Scholz Gyula 2 frt, Szmodics Ödön 1 frt, Kovács József 1 frt, Libewein Hittaler Nina 1 frt, Sárközy Titus 4 frt, Kutasy Géza 2 frt, Steinkugler Ede 1 frt, Nagy László 1 frt, Scholz Laios 1 frt. Ösz. 24 frt, mely a plébános urnak átadatott. Szmodis Ödön, pénztárnok.

A képviselőház biráió bizottsága a szent-endrei választás ügyében vizsgálatot rendelt, s annak teljesítésére Literáty Odön képviselőt küldötte ki; már napok óta hallgatják ki a tanukat, kik kivétel nélkül megvallják, hogy öket a zsidó képviselő, Krausz Lajos kortesei megvesztegették, különben az ellenjeltőre szavaztak volna. Jól jegyzi meg egy lap, hogy kár azt a sok tanut kihallgatni, kik pénzért szavaztak a pálinkás követre, sokkal hamarabb készen lenne a vizsgálati biztos, ha olyanokat keresne, kik ingyen szavoztak rá. Hanem azért megvagyunk győződve, hogy a szent-endrei

választás, daczára a legszemtelenebb vesztegetéseknek, törvényellenességnek, megsemmisítve nem lesz, mert Krausz Lajos kormány-párti is, meg — zsidó is egyuttal.

A kaposvári iparos ifjuság képző és beteg-segélyző egylete mindinkább kezd hivatásának magaslatára emelkedni. Ugy látszik feladta régi elvét, a hindu közmondásnak azon szavait, hogy j o b b a l u d n i , m i n t é l n i ?! Az egylet elnöke Föt. Hock János hittanár ur igazolta mindazon reményeket, melyet választásához fűztünk. Érezte annak szükségességét, hogy a zsidó befolyás által megrongált testületi szellemet regenerálni, s a szélhámos üzemeknek határt szabni kell. Az egylet ügyei iránt az érdeklődés ismét általánossá kezd válni. S az egylet a hozzá kötött várakozásoknak iparkodik is megfelelni. Szervezetében mindinkább izmosodik, s naponként tekintélyes számú tagokkal gyarapodik. E gyarapodást nagyban előmozdította az egyletnek azon határozata, hogy a nov. hó folyamában belépő új tagok felvételi díjat nem fizetnek. Az egylet e határozatát az elnök falragaszokban hirdette s lelkes hangon irt felszólítást az iparos ifjusághoz. A mint halljuk elnök kezdeményezése folytán az egylet a vándor segédek számára menhelyet alapít. A jövő hó folyamában pedig alapítókének gyarapítására mükedvelők közreműködésével előadást rendez s a Csikóst hozza színre. Reméljük, hogy a közönség kellően fogja a nemes czélu szinelő-dást támogatati.

A Somssich ünnepélyen a nagy hatással előadott remek óda szerzője ujjában egy correct keresztény szellemű munkát rendezett sajtó alá „az igazi n ő“ czimvel, melyből már egy ízben érdekes részletet is közöltünk tárcza rovatunkban. Élvezetes és erkölcsi alapon nyugvó olvasmányt nyújt ez a nő világnak. Ajánljuk olvasóink figyelmébe. A munka, szerzőnek pár évvel megjelent költeményeivel együtt kapható Hagelman K. könyvkereskedésében.

Gyászjelentés. Wanka Károly és neje Bückhel Eleonora a maguk, és gyermekeik nevében mély fájdalommal jelentik szeretett fiuk, illetőleg testvérük Wanka Miklósnak, a m. kir. államasvutak hivatalnokának hosszab betegség folytán Zágrábban 1884. évi október hó 29-én reggeli 3 órakor, életének 26-ik évében történt gyaszos kimultát. Hült temeti október 30-án délutáni 4 órakor a zágrábi központi temetőben örök nyugalomra tétettek; az engesztelő szentmise-áldozat november 8. nyolcz órakor fogván a kaposvári r. kath. templomban a mindenhatóknak bemutatattai. Örök béke és áldás lebegjen porai felett!

Öngyilkosságok. A héten két öngyilkosság is történt Kaposváron. Berger Antal vinczellérje, ki megunva életét agyon lötte magát, s özv. Könyg Ferenczné, ki hasába 4 lövést tett forgó pisztolyból, ez utóbbi daczára ennek még él, s gyógyulása lehető. Ok, mindkét esetben a nyomor.

A megye lapja. Rosszul esett a Somogyinak, hogy megmondtuk róla a keserű igazságot a tisztviselők nyugdíja kérdésében elfoglalt tartózkodó állása miatt. Most aztán nagy garral ránk szólt, hogy nem irtunk igazat, mert ő ajánlotta a tisztviselők nyugdíjaztatását — 20 soros h i r e c k é b e n. Most ezt a hircskét kövér ciceréből szedetve reproducálja, de biz' az így sem ad ki többet, mint egy oly újdonsága a Somogyinak, mely nem egyébről, hanem arról szóll, hogy milyen jól készítik a büftökött a nagy vendéglőben. Ezzel a hircskével bizony nem igen lehet a megye lapjának híreskedni! Legjobb lett volna — hamár a baj meg van — lapítani, nem szóllni semmit, hisz azt nagyon érti a Somogy! Mert ezzel a kis hircskével bizony nagyon vékonyka gyertyát gyújtotta tisztviselőknak, s e vékony gyertyácska jellemző a „megye lapjára“, mely a világ folyását ugy fogja fel: was kauf ich mir da für? Tisztviselők! szegény fráterok! Bizony kevés rebachchal jár azok barátsága ... tehát: „amilyen a malacz, olyan a mise“ ...

VIDEKRÖL.

S. Endréd, 1894. október 14.

Tekintetes szerkesztő ur!

Naponkint tapasztalhatjuk, hogy a zsidó talmudmorál mennyire elterjedt, s mételeyezte meg a tiszta, a keresztény társadalmat.

Nincs oly zeg-zug, a hol folyton minden lép-ten gyomon annak káros kifolyását ne éreznék. És ezt, mi eredményes volna más, mely uton terjedt volna a keresztény társadalomban, s mételeyezte volna meg, mint a: zsidó-való pajtáskodás?

Nézetem szerint ezen az uton szivárgott a zsidó rosz erkölcs, mint lassu méreg a keresztény társadalomba. Különösen előmozdított pedig azon családok hit által, hogy azon az uton könnyű meg gazdagodni; mert a talmud tanija, hogy: szükségéből, érdekből, csalni szabad.

Vagy mi más felől tanuskodik azon körülmény, hogy Endréd község házában hamis okirat készültetett? Kétségbe vonhatlan és világos igazság, hogy ahol: okmányhamisítás család, hazugság, hivatali eszközözés követte-tik el, ott a keresztény erények felett: a zsidó talmudmorál, vagyis a keresztény rosz erkölcs diadalmaskodott.

Kérdem: az okmányon (hamisokmányon) szereplő tanuk, nem hamis tanuk-e?

Es ha azok — ugyan követhet-e ekképpen a községi elöljáró esküszegést? vagy hamis tanuskodást? csalást; mert a megkárosított az okmányai ingatlan vagyonától, szálló birtokától lett telekkönyvileg megfosztva?

Ha hasonló dolgok műveltetnek, egy házban, ugyan van-e abban a község házban, akkor keresztény erkölcs, — nem üzetett-e onnét ki a zsidó talmudmorál vagyis a zsidó, elsajátított rossz erkölce által?

Nekem az a meggyőződés, hogy azon község házban, ahol illyesmí műveltetik, azon tényezőkre keresztény erkölcs nem lehet. Ott igazságról szó sem lehet! Ott büzhöd, undoktós, a gazság és huncutság tavává vált. — tatta azt a zsidó talmudmorál, melyet lehetőséghez képest az igazaknak kiszáraztani, nem pedig istápolni s ez által büntengerré növesztetni kell.

Öszintén mondhatom: ahol nincs igazság, ott nem lehet keresztény erkölcs. Ott csakis bűn. létezhetik.

Fájdalom, de ugy van, hogy ami község házba, Endréd község házába befészkelte magát a zsidóval pajtáskodás után annak rossz erkölce, ezáltal onnét kiszorult a keresztény erkölcs; mert ebben a község házban készült hamis okirat alapján: Bona István szállóleiratoka, annak tudtán is beleegyezésén kívül — nyilvánkönyvileg elvették.

Ime ezt eredményezi a zsidókkal való pajtáskodás.

Ezen zsidó mesterséget, eltűnünk nem szabad! Károsult fél a büntető törvénytől feljelentést tett; a bűnös és büntársak megbüntetését kéri. A vizsgálat ez ügyben a társi kir. jbiróság utján elrendeltetett. Hogy kik a hamisítók és büntársak? a vizsgálat — a mely elrendeltetett — fogja kideríteni. Azután fogjuk ismerni nevenként azokat a gyönyörű mákvirágokat, akik a közbizalmi állásukban ily gyalázatosan viselik magukat Endréd község házában.

Hisszük, hogy a kir. törvényszék fog találni a büntető törvénykönyvben fertőtlenítésre alkalmas módot, és vele példásan kitisztítja a rohadat, büzhöd eme levegőt a község házából; mert addig mindig ott fog a fogbagyba erkölcs kiszölgögni és terjeszti a ragályt amíg annak hatalmas fertőtlenítéssel a büntető törvényszék véget nem vet.

A polgár vagyona, biztonsága ezt hangosan követeli (!)

Steyerlein L. okl. jegyző.

Különfélék.

Az iparos legények külső ruházatát és erkölcsi magaviseletét régebben a mesterek által szerkesztett és néha igen szigorú artikulások szabályozták. A csizmadia-legények ünnepeken dolmányát vagy mentéjét begombolva kellett viselnie, övét felkötötte a pálcájával járnia, különben egy heti bérét veszítette. A takácslegények ünnepeken nem volt szabad nyakba vetett köpenyvel sétálnia, hanem begombolt ujjasban és pálczával, különben pénzbüntetést fizetett. A becsületes kovácslegény, mondja az artikulus, tartson magához hasonlóval, kerülje a paraszti társalgást, ünnepezen, vasárnapon pálcza nélkül ki ne menjen, mentéjét, dolmányát avagy ujjas lábujját begombolva viselje, nyakravaló nélkül nappal ne járjon. A mely mesterségen nyakravalóját csoportra kötötte, vagy pálczáját az utcán elejtette, büntetést fizetett. A ki vasárnap a misét vagy prédikációt elmulasztotta, büntetése egy forint volt. A káromkodást és az atyamesternél garázdálkodást 25 botütéssel fenyegették. A csizmadiaknál a „pakonya beszédet“ fél, vagy egész heti bérral, az „ada teremtett“ egy társphárral (3 frt) büntették. „A jó erkölcsök, mint a rózsából a jó illat, ugy illatoznak, mondja egy artikulus. A beteg legény ágyánál éjjel két, nappal egy legény virasztott, a csehbeli halott temetésén pedig bírság terhe alatt, mindenki tartozott megjelenni. A mely kovácslegény a nyitott láda előtt társára panaszt tett s ez föl nem kelt, fizetett egy garast, ha az idézésre dacososan meg nem jelent, egy forintot. A ki társára valamit helytelenül költött, a hamis vádért fizetett két garast, azon felül társát meg kellett követnie. A ki társára valamit gyalázó hírt hallott és be nem jelentette, egy heti bérét veszítette: a ki éjjel után vagy egész éjre kimaradt és garázdálkodott, büntetése első ízben tíz garas, második ízben egy frt volt. Lehet képzelní, hogy akkoriban nem is kurjongatott az utcákon vasárnap éjjelenként a mesterségen. A mely takácslegény a másikat meghazudtolta, büntetése 16 kr. volt, valamint azé is, ki pénz nélkül ment a korcsmába s valamit zálogba vetett; a mely legény a korcsmában szóbeli asszonytal táncolt, büntetése három legény igazság (24 kr.) volt. — Becsület dolgában egyébként sokszor igen szigoruan jártak el egymás irányában a legények. Ha egy ifju bevádolta a másikat, hogy lopott, és azt be is bizonyította, addig a vádlott a szobából kifordult, míg ítéletet hozták, majd behivatott az ítélet meghallására; ekkor a padot elhőzták s az elítélt fejét pokrócczal beborítván, rája két társa jó 24-et hegedült, miért vont gyalázatot magára és az ifjuságra. Ne-

vezetes mozzanat volt a legények életében és elengedhetetlen a vándorlás, annyira, hogy a ki néhány évi vándorlást nem tudott vándorló könyvével igazolni, az mester sem lehetett. A vándor takácslegény az atyamestert, kinél megszállt, hagyományos mondókában kérte meg, hogy becsülettel fogadjja; az első éjszakáért nem fizetett, de azontul minden háló éjért egy krajczárral tartozott. A dékán, ki minden délből jelenté magát az atyamesternek, hogy nem parancsol-e valamit, a vándorlót oly műhelybe vezeté, hol szükség volt rá, ezen fáradságért a legény egy itcze bort és kenyérré egy krajczárt fizetett a dékánnak. A csizmadialegény az ifjuság ládapénzéből az atyamesternek három napig kapott ingyen ellátást; ha ezalatt nem kapott munkát, vette batyuját és botját, ment más helységbe. A köteles vándorlegényt egy öreg legény mondókával vezette házról házra s ha nem kapott munkát, tizenöt dénárral utnak eresztették. A folszabadtul vagy bárhonnan ött új legény öt pénzt fizetett a társaládba, azután minden vasárnapra egy pénzt. A mely kovácslegény csábítva nem szhoz a mesterhez ment, a ki következtet, fizetett egy forintot; a mester, a ki magához csábította, kettőt. — A legénység heti bére a helvi körülményektől függött. A budai magyar szabólegények (1695-ben) bére tizenkét (de a német szabóké 20—40) pénz volt, de a foltolás fele díja is a legényt illette. — A földvári kovácslegényé tíz garas — a fehérvárié (1753-ban) 18 krajczár. — hognárlegényé tíz garas volt. — Munkaidő: a csizmadiaknál hajnali 3 órától este 9 óráig.

KÖZGAZDASÁG.

A'budapesti orsz. kiállítás.

Az országos kiállítás végleges tervrajzát a napokban állapították meg. E szerint a kiállítás egész területén összesen 72 épület lesz és pedig 42 nagyobb épület s 30 kisebb pavillon. A főbejárat a városi söröcsarnoktól az iparcsarnokon keresztül a Hermina-utig vezet s ettől balra 28 épület lesz, míg jobboldalára 44 épület jő. Az építkezések az orsz. bizottság sürgetésére most lázas sietséggel folynak és a magánpavillonok kivételével a nagyobb csarnokok és pavillonok építési munkálatait jobbra megkezdtek.

Az iparcsarnok egész vasszerkezete már fel van állítva s a napokban az óriási főkupola felállítását megkezdik. Az udvarhelyiségek nagy része tető alatt van s a külső falakra s az impozáns kapukra most rakják a gipsz és terrakotta ékítményeket. A műcsarnok kiállítási épülete már majdnem teljesen kész, a majolika díszítéseket felrakták már s kívül a tüzmentes tetőzetet, belül a falak vakolásán dolgoznak.

A király-pavillon szintén kész s most a nagy kupola bádoglemez-födélzetét készítik sürgősen. A mezőgazdasági termények csarnokán faváza teljesen kész, s hat sugáralakú tornyával rendkívül kellemesen hat a szemlélőre. A tornyok közül már négy födél alatt van.

Az osztrák-magyar államvasut pavillonjának két masszív szárnyépülete befejezéséhez közeleg s nem sokára az ezeket összekötő csarnok építéséhez is hozzá kezdenek. A tanszer-épület faváza teljesen kész s az egész maholnap tető alá jő.

Az első magyar részvény-szervező pavillónja és a keleti kávéház épületei készok s jelenleg a földési munkálatokat végzik. A Ganz-gyár pavillonjának farészei már felvannak állítva s a napokban tető alá jönnek.

Ezenkívül a czölöpözési és nivellirozási munkálatokat Budapest főváros pavillonjánál, a Rimamurány-szigetvári kőszénbánya kiállítási épületénél, a mohai „Ágnes“-forrás és a Neuschloss-féle pavillonnál is megkezdtek.

A külföldi munka-gépek, a hazai munka- és mezőgazdasági gépek, a nagyvendéglő és az időleges mezőgazdasági csarnok kissé mélyebb fekvőterületeit pedig most töltik fel.

Szerkesztői üzenetek.

Főlnagy M. N. Kanizsa. A kívánt számokat felkeressük s kivánsága szerint küldjük. I. f. H. E. Kaposvár. A dolgozatot elfogjuk olvasni, s ha jó, közölni fogjuk. L. B. Sajnáljuk, de lehetetlen. Kis Mihály. Jobb lenne híreket írni, annak több hasznát vennénk; ilyféle dolgozatokkal el vagyunk látva. Balatoni. Azért nyitottunk rovatot, vidékről czímmel.

Szerkesztésért felelős:

Szalay Károly.

HIRDÉTÉSEK.

1217 sz. 884. tkv.

Árverési hirdetés.

A marczali kir. jbiróság mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy a m. kir. kincstári végrehajtónak, Bene László végrehajtást szenvedő ellen 71 frt. 50 kr. tőke követelés és jár. iránti végrehajt. ügyében a Kaposvári kir.

törvényszék (a marczali kir. jbiróság) területén fekvő a bal-szt-györgyi 15 sztkjvben A.I. alatt foglalt telki birtokra az árverést 617 frtban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlan, az 1884. évi november hó 25-ik napján délelőtti 8 órakor Bal.-Szt.-Györgyön megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladtni fog. Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át vagyis 61 frt. 70 kr. készpénzben, vagy az 1881. LX. t. cz. 42.

§-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333 sz. a. kelt igazságügyminisrteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez leteni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltati.

Marczaliban 1884. évi május hó 16-án.

A kir. jbiróság mint tkvi hatóság.

Berzseny, kir. aljárásbíró.

Van szerencsém értesíteni, hogy a téli kalapok hőlgyek és gyrmekek részére díszítve és dísz nélkül és minden hozzávaló kelékek párizsi virágok és tollak a legújabb divat szerint raktáron vannak, továbbá berlini és gyapott kendők, karmantyuk, harisnyák, posztó cipők, kesztyúk, Camasnik, posztó és kötött alsó ruhák, ingek, nadrágok és lélekmelegítők urak, hőlgyek és gyrmekek részére.

Karácsonyi és ujévi ajándékok

ideje korán való bevásárlására bátorodom a nagy érdemű közönséget nagy raktáru Kezdeti himzések

bársony, posztó és jutte szövetre, szőnyegek, cipők, papucok, pamlag vánkoscok, sapkák, szivartárczák, óratartó, fegyverszíjak, vadásztáskák, könyv jelzők, falikosarak, kefe tartók, pongyola táskák, ablakvánkoscok nadrág tartók, munka, névjegy és levél-téskák, tol törülők, szalvéta, gyűrűk, lámpa ellenzők, kendő, kulcs és kalaptartók faragványal együt, vászonra előnyomatott asztalterítő asztal futók, szalvéták, kredencz, tálcza és gesztenye takarók.

Jutte szövetek meter szerint ugy szintén minden hozzá való kelékek megtekintésére és esetleges szükségleteik mielőbbi fedezésére felhívni. Vidéki megrendelésekre a legnagyobb figyelem fordittatik.

Kiváló tisztelettel POLLÁK SOMA, Kaposvárott.

Védjegy 619. és 320. szám.

Használati utasítás magyar vagy német nyelven, bizonyosaim névsóraly ellátva minden üveghez ingyen mellékeltek.

Figyelmeztetés

Az általános ismirt, jó hírnévnek örvendő s több oldalilag kitüntetett sósorszesz készítményem — kelendőségénél fogva — sok utánzásnak lenv az utóbbi időben kitéve, elhatároztam, hogy azokon czimjegyeim nem módosítom s arra két nyomtatban saját házam külső alakját veszem föl, bejegyeztetvén azt egyszerű védjegyként a budapesti iparkamaránál.

Sósorszesz

gyors enyhítést eszközöl: csuszó szagatás, fagyás, fog- és fejtájdalmak, szemgyengeség, bémulások stb. ellen. Fogtisztító szerül is igen ajánlható, a mennyiben a fognak fényét elősegíti a foghust erősíti és a száj tiszta, szagtalan izt nyer a szesz elpárolgása után, valamint ajánlatos a szesz elpárolgása után, valamint ajánlatos a szesz fejmosásra is a hajdegek erősítésére, a fejkorpa-képződés megakadályozására és annak eltávolítására.

Ára nagy üveggel 80 kr. kis üveggel 40 kr.

Budapest, IV. kerület, Mzeum-körút 23. sz.

Kapható: Kaposváron Babóhay Kálmán, Augustin Agoston gyógyszer., Pollák Jakab, Lajpczig Antal, Práger Lipót, Simon Gyula, Vési Sándor fűszerkereskedőknél, Szigetváron Lazits Vitor Szalay József, Baumgartner F. és fia. Marczaliban Liszt Nándor, Gottlieb testvérek. Bognáron: Márton Antal, Simon József. Csurgón: Fried Albert, Nagy-Atádon Pászter Károlynál.

Megjelent!

es ugy az alulirt czégnél mint minden hazai könyvkereskedőnél és könyvkötőnél kapható a

Szegedi Képes Naptár

IX. évfolyama az 1885-ik évre

diszes színnyomatu borítékban következő tartalommal és képekkel ellátva:

- 1. A fölséges uralkodóház. 2. Évi naptár. 3. Naptári rész. 4. Szeged szab. kir. város köztörvényhatóságának tisztviselői és bizottsági tagjainak névsora. 5. A szegedi kir. törvényszék, kir. járásbíróság 6. Szegedl gyakorló köz-, valamint köz- és váltó-ügyvédek névsora. 7. Szeged szab. kir. város egészségügyi személyzetének névjegyzéke. 8. A százéves jövendései. 9. Visszapillantás az 1884. évre (4 képpel). 10. Szellemidézés. (Vers.) 11. A vásárfia. Népies elbeszélés, írta Palotás Fausztin. 12. Epüöl Szeged. (3 képpel.) 13. Népdalok. 14. Régi nóta. Irta Sz. Kovács Pál. 15. Adomák. (5 képpel.) 16. Magyar- és Erdélyországi országos vásárak. 17. Üzleti értesítők. 18. Bélyegmutató.

A naptár ára csak 30 kr.

Evállalatot a n. é. közönség becses figyelmébe és pártfogásába ajánlja, kiváló tisztelettel

BURGER GUSZTÁV és TÁRSA

könyvkiadóhivatala, könyv- és könyvnyomdája Szegeden.

Kaposvárott 1884. nyomtatott Hagelman Károly könyvnyomdájában.

Pereg a falu u h i r d e r a l e k o k t a n t u d n e p n e k , a z s z i d ó a d a t n i e l e t , v a g y f e l s ó h a j t k e r ü l r e n o s z t o l ! s z o k a t l a s d o b j a n e k ? ! S o d a b á m u l ; h a n g z i k h o g y a a d j a s z a n á l k a p k o s i n v á r , m é g l e g o c s m i h i r d e t n e d e t t e t i a s a i a z e r s z o l o s l e g b e c s ü l e t b e n i s . I d e j u u r a l k o d o m m e g t e r e s o r s z á g o t A c z e l t n i a z n é p l e k K ö s z ö n j e z e l k i n a z s i d ó a n m e g v e s z A z s i o h a u g y c s i g á z o t e l s ó s z ü l m i n d e n m e g l e h e t e r m e s z e D e v a r r a a

Egy n a k i m k ö d ő i s k o f o g a l m a s a k k o r é r e R é g e n z e m m é g u g y é r e z h e k i a z e r e l a j é g , é v i f á r a d T i z h o s n e k . M i n d j e s n a p o k a z i t t e m h o g y s o r s n e m s o k S z e g e d n e m c s a k g á i s ; m e g f o s z t j a n é p v e n O t t ü l a r r a s i n c s d é l y t e k e t r e n d k i v ü l l á n a z é r t S z e g e d t o k t i l k c s a k h o g y l á g n a k k ö n f e l á l d o t a l m a t o k